

Edvard Kardelj

»Socializem in vojna«

Za filmsko vzgojo

(Pogled na kitajsko kritiko politike koeksistence)

Kino — namenjen mladini

Knjiga Edvarda Kardelja je eno najpomembnejših teoretskih del...

Edvard Kardelj je v svoji knjigi analiziral družbene odnose, razmerje sil...

Kardelj je v svoji knjigi analiziral družbene odnose, razmerje sil, ki so se vzpostavili na teh odnosih...

»Bodimo kulturni, da homo svobodnik«

S tem geslom se republika Kuba v veliki nbori bori za zaostalo št.

Zakaj učenci kadilijo?

Društvo za boj proti raku v Ameriki je napravilo med 23.000 učenci prednjih šol anketo...

»Mladina želi v ročne poklice«

Službe za profesionalno orientacijo in posredovanje dela v Zahodni Nemčiji beležijo naslednje zanimive podatke:

lizo dokazal, da je politika koeksistence edino možna politika v sodobnem svetu...

perializma in vojne. Ta strahopetnost jih je privela tako daleč, da vodijo oportunistično politiko...

vodijo takšne zunanje politike, ki je usmerjena k vojni, se družbena protislovja ugodno razpletajo...

Pretekle dni smo lahko zasledili vest, da je kino »Soča« postalo mladinski kino...

Kino — namenjen mladini. Prve pristave ob robu; večerne ure v mladinskem kinu so ostale neizkoriščene...

Skupinski pouk vnaša vrsto novih kvaliteta v učiteljevo delo

Prosvetni delavci občine Cerknica so se zbrali letos prvič na delovnem sestanku. Program, ki ga je pripravil okrajni prosvetni svetovalec...

Prvi predavatelj je razvil teoretične osnove skupinskega pouka in nanizal praktične izkušnje iz eksperimentalnega dela...

S tem, da Kitajci zanikajo politiko koeksistence, češ da pomeni status quo, dokazujejo, da je vojna neizogibna...

V poglavju o jugoslovanskem »oportunističnem« in kitajskem »radikalizmu« dokazuje Kardelj, da radikalizma ni mogoče spreminiti v neko absolutno načelo...

Reperioar, ki ga lahko vidimo v reklamnem okenecu pri vhodu, je zelo raznolik...

Kardelj navaja, da je vsaka oblika socializma rezultat določenega razvoja proizvodnih sil...

Skrozi vso knjigo Kardelj analizira in konkretni primeri dokazuje, da se v obdobju pripravljavanja na vojno...

Seveda ima knjiga še mnogo drugih pomembnih družbenih analiz. Ker so v nji nakazane vse pomembne tendence...

Beseda o slavističnem zborovanju v Piranu

Med 1. in 6. oktobrom se je zbralo v Piranu okoli 180 slavistov iz vse Slovenije. Slavistično društvo, prireditelj tega zborovanja, je pripravilo udeležencem raznolik program...

vedno iskanje ustrežnejših, sodobnejših metod in sintetičnega podajanja. Na ta način ne bodo okrnjene že preizkušene, nepogrešljive metode...

ljnja. Nagel porast tehniških ved in industrije je odločilno vplival na zanimanje človeka za materialne dobrine...

Piran v oktobru. Toplina jevskega sonca ob morju, zadnji kopalcji, živopisne strnjene hiše. Mesto, ki je postalo spokojno od utrjuajoče turistične sezone...

in slovenistično-pedagoška in reformna vprašanja, so bila še sekcijska predavanja, kjer se je poslušalec opredelil za literarno-zgodovinska ali jezikoslovna predavanja.

Kot je razvidno, je imelo zborovanje slavistov tako znanstveni kot šolsko aktualen karakter. Tematika pa — pa naj bo literarno-zgodovinska, jezikoslovna ali šolska — je bila povečini aktualna in je pomenila za udeležence doprinos, ki ga bo mogoče realizirati v šolah na takšen ali drugačen način.

Franc Zdravec je podal nove »Pogleda na realizem med obema vojnama«. Literarna kritika tega časa je pristopila k vprašanju realizma z različnimi merili...

Franc Zdravec je podal nove »Pogleda na realizem med obema vojnama«. Literarna kritika tega časa je pristopila k vprašanju realizma z različnimi merili...

Podobno je spregovoril Janez Logar »Ob Trdinovem Zbranem delu«. Ob zelo obsežnem gradivu je opozoril na najbolj kvalitete tekste, hkrati pa je doprinesel novo vrednotenje Trdinovega pisateljstva.

Informativnega značaja sta bila referata Emilia Stamparja in Mirka Rupca. Prvi je nudil vpogled na »Novejšo znanost o jugoslovanskih književnostih«...

Ni manj razgibana niso bila predavanja jezikoslovcem. Če je Anton Bajec vzbudil splošno zanimanje in sodelovanje s svojim izvajanjem »O idealnem knjižnem jeziku«, kaže to na resno prizadetost vsakega posameznika, ki mu je blizu slovenska beseda.

Podobno je spregovoril Janez Logar »Ob Trdinovem Zbranem delu«. Ob zelo obsežnem gradivu je opozoril na najbolj kvalitete tekste, hkrati pa je doprinesel novo vrednotenje Trdinovega pisateljstva.

Informativnega značaja sta bila referata Emilia Stamparja in Mirka Rupca. Prvi je nudil vpogled na »Novejšo znanost o jugoslovanskih književnostih«...

Ni manj razgibana niso bila predavanja jezikoslovcem. Če je Anton Bajec vzbudil splošno zanimanje in sodelovanje s svojim izvajanjem »O idealnem knjižnem jeziku«, kaže to na resno prizadetost vsakega posameznika, ki mu je blizu slovenska beseda.

RESOLUCIJA

O IZOBRAŽEVANJU STROKOVNIH KADROV

Zvezna ljudska skupščina je na skupni seji Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev dne 2. in 3. junija 1960 obravnavala predlog resolucije in elaborat Zveznega izvršnega sveta o izobraževanju strokovnih kadrov, poslušala ekspozice predstavnika Zveznega izvršnega sveta, poročilo Odbora za prosveto Zveznega zbora, Odbora za delo in socialno zavarovanje Zbora proizvajalcev in odborov za narodno gospodarstvo obeh domov ter upoštevala stališča in mnenja gospodarskih, družbenih in strokovnih organizacij, ki so jih podali njihovi predstavniki na sejah omenjenih skupščinskih teles. Na podlagi tega ugotavlja:

Razvoj proizvodnih sil v naši državi je povzročil velike spremembe v družbeni delitvi dela, organizaciji proizvodnje in načinu življenja delovnih ljudi. Danes je zaposlenih v gospodarstvu družbenega sektorja nad 2.500.000 delavcev. Število novih delavcev, ki se vključujejo v gospodarstvo, narašča iz leta v leto. Z družbenim planom gospodarskega razvoja za dobo od 1957 do 1961 je predvideno, da se bo vsako leto vključilo v gospodarstvo družbenega sektorja 107.000 ljudi. Število tistih, ki so se v preteklih letih na novo zaposlili, pa je preseglo število, s katerim je računal plan. Nadaljnji razvoj gospodarstva zahteva še več raznovrstnih strokovnih kadrov. Samo v prihodnjih petih letih bomo po cenitvah potrebovali nad 60.000 novih strokovnjakov z visoko in višjo in nad 180.000 novih strokovnjakov s srednjo izobrazbo, nad 80.000 visokokvalificiranih delavcev in približno 325.000 kvalificiranih delavcev.

Po drugi strani bo razvoj kmetijstva omogočil sprostitve precejšnjega dela kmetijskega prebi-

valstva za delo v nekmetijskih dejavnostih. Pričakujemo, da se bo v naslednjih dvajsetih letih število v nekmetijskih dejavnostih zaposlenih ljudi več kot podvojilo. Hkrati bo preobrazba kmetijstva terjala veliko večjo strokovnost proizvajalcev in raznovrstne strokovne kadre, ki bodo usposobljeni za moderno kmetijsko proizvodnjo.

Gospodarski razvoj bo terjal v prihodnje intenzivno tehniko, mehanizacijo in avtomatizacijo, kar bo močno vplivalo na nadaljnje naraščanje proizvodnih sil, na življenjski in družbeni standard naših delovnih ljudi in na utrditev položaja Jugoslavije v mednarodni izmenjavi.

V pretekli dobi so razširile svojo aktivnost tudi razne javne in komunalne službe, naraščanje proizvodnje in družbenega standarda pa zahteva njihov nadaljnji razvoj.

Struktura današnjih kadrov po njihovi strokovni izobrazbi pa ni v skladu s temi tendencami. Zato postaja strokovno izpopolnjevanje sedanjih in pravočasno izobraževanje novih strokovnih kadrov eden odločilnih pogojev za naš nadaljnji družbeni in gospodarski razvoj.

Ker je spoznala problem strokovnih kadrov, se je skupnost tudi doslej trudila za njihovo vzgojo in iskala novih poti in metod za njihovo izobraževanje. Pomembni uspehi so bili doseženi v uresničevanju osnovnega osemletnega šolanja; z njim se dviga tudi splošna izobrazba mladine in bodočih proizvajalcev. Ustanovljenih in opremljenih je bilo veliko novih strokovnih šol ter zboljšana njihova organizacija in delo. Povečalo se je število poklicev v šolah za kvalificirane

delavce. Poseben uspeh pomeni čedalje večje zanimanje mladine za strokovne šole in praktično delo. Odprtih je bilo precej novih fakultet ter visokih in višjih šol in razširjen krog fakultetnih centrov, v katerih študira danes 4,5-krat več študentov kot pred vojno. Uvajanje v stroko z neposrednim delom v proizvodnji, na tečajih in seminarjih je zajelo precejšen del novih delavcev, ki se brez poprejšnje strokovne izobrazbe vključujejo v gospodarstvo in usposabljaajo med samim delom. Gospodarske organizacije so začele z ustanavljanjem centrov za strokovno izobraževanje kadrov. Pomemben prispevek k izobraževanju strokovnih kadrov so dale tudi delavske in ljudske univerze ter sindikalne in druge družbene in strokovne organizacije, ki so pomagale podjetjem in delovalce za družbeno-ekonomsko in strokovno usposobitev desetisočev delavcev.

Poleg tega čedalje bolj prevladuje pojmovanje, da imajo naložbe v izobrazbo strokovnih kadrov enak pomen, kot naložbe v razvoj materialnih proizvodnih sil.

Vsa ta prizadevanja pa so imela tudi resne pomanjklivosti. Med ustanovami za strokovno izobraževanje ter gospodarskimi organizacijami in javnimi službami ni bilo potrebne povezanosti. Premalo je bilo storjenega, da se v šolstvu opustijo okvirji tradicionalnega šolanja in vpeljejo nove, prožnejše oblike, ki bi omogočile hitrejšo in učinkovitejšo izobraževanje strokovnih kadrov. Strokovne šole so se posvečale predvsem vzgoji kadrov iz mladinskih vrst in niso razvijale takih oblik dela, ki bi omogočale bolj organizirano in bolj množično strokovno izobraževanje in izpopol-

njevanje odraslih. Zmogljivosti ustanov za strokovno izobraževanje niso bile v skladu s potrebami. V strokovnem izobraževanju vajencev je še vedno mnogo šibkih strani. V visokem šolstvu so izostale nujne spremembe, ki bi ga bile spravile v sklad z našim splošnim družbenim, gospodarskim, političnim in materialnim razvojem. Sedanji tempo, način usposabljanja in struktura strokovnjakov, ki jih dajejo visokošolske ustanove, še vedno ne zadovoljujejo. K prepočasemu izobraževanju strokovnih kadrov je pripomoglo tudi to, da so se ustrezne ustanove premalo posvetile spremljanju potreb po strokovnih kadrih in izpopolnjevanju sistema strokovnega izobraževanja.

Te in druge pomanjklivosti so vplivale, da smo ves čas zastajali, tako glede vrst in profilov, kakor tudi glede števila kadrov, ki so se usposabljali na strokovnih šolah in v drugih zavodih za strokovno izobraževanje. Razvoj gospodarstva in javnih služb je bil veliko hitrejši, kot priprava strokovnih kadrov. Vse strokovne šole in fakultete skupaj dajejo danes nad 60.000 kvalificiranih kadrov in od njih se jih nekaj ne vključuje v gospodarstvo, temveč nadaljuje šolanje, število nanovo zaposlenih pa je dosegalo v zadnjih letih tudi 150.000 na leto.

Da se ustvarijo pogoji za nadaljnji razvoj gospodarstva in javnih služb in odpravi ta neskladnost med stanjem in potrebami po strokovnih kadrih, da postane sistem strokovnega izobraževanja še bolj demokratičen in da se državljanom omogoči izobraževanje v svoji stroki vse do najvišjih stopenj strokovne izobrazbe, sprejema Zvezna ljudska skupščina

resolucijo o izobraževanju strokovnih kadrov

I.

Temeljna načela strokovnega izobraževanja

1. Naš sistem vzgoje in izobraževanja kot celota odpira s svojimi raznovrstnimi ustanovami in oblikami čedalje več možnosti za oblikovanje vsestransko razvite osebnosti socialističnega državljanca, ki je usposobljen za proizvodnjo in upravljanje. Nadaljnji družbeni in gospodarski razvoj ter vedno pomembnejša vloga delovnih ljudi v proizvodnji zahtevata nenehno dvigovanje njihove strokovne, splošne in družbeno-politične ravni. Uspešno ures-

ničevanje teh nalog pa zahteva, da pojmujeemo izobraževanje kot nepretrgan proces, ki traja vso delovno dobo posameznika. Zato je treba poskrbeti, da se najdejo v vseh oblikah izobraževanja, ki se organizirajo po osnovnem osemletnem šolanju, take rešitve, ki bodo glede na raven in značaj izobrazbe omogočile, da vsebina izobraževanja ne bo usmerjena v istočasno pridobitev znanja z več različnih področij, temveč da bo zaradi učinkovitosti težišče vselej na tistih izobraževalnih področjih, ki bodo največ pripomogla k uspešni usposobitvi kandidata.

Strokovno izobraževanje kot sestavni del celotnega sistema vzgoje in izobraževanja ima predvsem nalogo, usposobiti posameznika za določeno strokovno delo v družbi. Zato morajo sestavljati vsebino strokovne izobrazbe glede na profil kadrov praktična in teoretična strokovna znanja, kakor tudi tista naravoslovno-znanstvena, družbeno-ekonomska in splošna znanja, ki so potrebna za uspešno delo v bodočem poklicu.

Čedalje večji znanstveni in tehnični dosežki, ki se uporabljajo v proizvodnji in v javnih služ-

bah, in čedalje pomembnejša vloga delovnih ljudi v proizvodnji in v nadaljnjem razvijanju socialistične demokracije zahtevajo vedno širšo splošno izobrazbo in kulturo delovnih ljudi. Zato je v celotnem sistemu vzgoje in izobraževanja nujno potrebno krepiti in ustvarjati institucije in oblike, ki bodo delovale za nadaljnje splošno, družbeno-ekonomsko, tehnično in kulturno-umetniško izobraževanje. Pri uresničevanju teh nalog imajo posebno vlogo vse šole, centri za strokovno izobraževanje delavcev, delavske in ljudske univerze, radio, televizija, založništvo, tisk ter druge pro-

svetne in kulturne institucije in pa družbene in strokovne organizacije.

2. Da se družbena prizadevanja usmerijo v izobraževanje in pravilno izkoriščanje strokovnih kadrov in da dobijo posamezniki spodbudo za nadaljnje strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje, bo treba v prihodnje v skladu z novimi načeli nagrajevanja vzpostaviti med strokovno izobrazbo, ki se pridobiva v ustreznih ustanovah, in dejansko strokovno usposobljenostjo posameznika na njegovem delovnem mestu taka razmerja, ki bodo ustrezala potrebam gospodarstva in javnih služb. Vzpostavitev takih razmerij zahteva, da ugotavljajo stopnjo strokovne izobrazbe te ustanove, ki so organizirane v ta namen, strokovno usposobljenost posameznikov pa priznavajo gospodarske organizacije in javne službe glede na sposobnosti in uspeh, ki ga posameznik pokaže na delu.

3. Vse ustanove za strokovno izobraževanje se morajo usmeriti v čim popolnejše zadovoljenje zahtev, ki jih glede kadrov postavljajo gospodarstvo in javne službe, spremljati spremembe, ki nastajajo v sodobnem gospodarstvu in javnih službah, in se jim pravočasno prilagoditi. Da se to doseže, je treba namesto dosedanjega načina predpisovanja predmetnikov in učnih načrtov, ki je imelo za posledico enotno fiziognomijo istorodnih ustanov za strokovno izobraževanje, težiti v prihodnje k čim popolnejši individualizaciji ustanov za strokovno izobraževanje. V prihodnje morajo biti organizacija, vsebina in trajanje izobraževanja v teh ustanovah prilagojeni specifičnim zahtevam in potrebam posameznih gospodarskih organizacij in javnih služb, za katere vzgajajo kadre.

Uspešna individualizacija ustanov za strokovno izobraževanje pa zahteva, da dobijo njihovi organi večje pravice in da prevzamejo ustrezne strokovne službe, pristojni upravni organi, strokovna združenja, zbornice in javne službe nalože, kar najbolj učinkovite strokovne pomoči ustanovam za strokovno izobraževanje in njihovim ustanoviteljem. Tiste ustanove, v katerih je mogoče pridobiti splošno priznano stopnjo strokovne izobrazbe, morajo izpolniti minimalne zahteve, ki so pogoj za njihovo verifikacijo.

Izhajajoč od splošnih pedagoških, strokovnih in drugih norm določajo organi, ki vodijo ustanove za strokovno izobraževanje, v soglasju z njihovimi ustanovitelji, njihove organizacije ter predmetnike in učne načrte.

Minimalne zahteve, ki jih morajo glede vsebine praktičnih in teoretičnih znanj, trajanja izobraževanja ter glede materialnih in drugih pogojev izpolniti ustanove, v katerih se lahko pridobivajo splošno priznane stopnje strokovne izobrazbe, določajo republiški organi, ki so pristojni za zadeve strokovnega izobraževanja. Pristojni republiški organ verifikira na zahtevo ustanovitelja ustanove ali v družbenem interesu posamezne oblike strokovnega izobraževanja in s tem ugotovi, da so izpolnjene predpisane minimalne zahteve za vzgajanje kadrov na določeni splošno priznani stopnji strokovne izobrazbe. Verifikacija na ozemlju posamezne republike

ima enako veljavo v vsej Jugoslaviji.

4. Za uspešnejše reševanje problema strokovnih kadrov je treba doseči v vseh ustanovah za strokovno izobraževanje popolno povezavo teorije s proizvodnim oziroma praktičnim delom, ki bo čimbolj temeljilo na sodobnih pridobitvah znanosti in tehnike. Proizvodno delo mora biti vselej sestavni del izobraževalnega procesa. S tem, da bomo uresničili to načelo, si bomo zagotovili kvalitativne strokovne kadre in pospešili likvidacijo nasprotij med duševnim in telesnim delom. Glede na profil strokovnega kadra in druge posebne zahteve je treba najti primerne rešitve za uvajanje proizvodnega dela v proces izobraževanja. Gospodarske organizacije, javne službe in ustanove za strokovno izobraževanje so dolžni ukreniti vse, kar je treba, da se uresniči to načelo.

5. Vse ustanove za strokovno izobraževanje, v katerih se pripravljajo kadri iz mladinskih vrst, usposabljaajo in izpopolnjujejo tudi odrasle. S takim njihovim delom se združujeta dosežani tako imenovani šolski in izvenšolski način izobraževanja strokovnih kadrov v enoten sistem strokovnega izobraževanja. Tako usmerjene ustanove za strokovno izobraževanje se morajo prilagoditi različnim virom kadrov, ki se v njih pripravljajo, in morajo v ta namen tako uravnati vsebino, metode in trajanje izobraževanja, da ustrezajo starosti, dotedanji izobrazbi in pridobljenim delovnim izkušnjam svojih obiskovalcev. Dosedanjo prakso enako dolgega šolanja kadrov na isti stopnji strokovne izobrazbe je treba vsekakor odpraviti in trajanje šolanja prilagoditi zahtevnemu profilu strokovnega kadra, poprejšnji izobrazbi in delovnim izkušnjam. Potrebe skupnosti po številnih kadrih in čedalje večje zanimanje delovnih ljudi za strokovno izobrazbo narekujejo strokovnim šolam in drugim ustanovam za strokovno izobraževanje, da razvijajo v prihodnje še veliko bolj raznovrstne oblike strokovnega izobraževanja. Z bolj širokim uvajanjem izrednega, večernega in dopisnega šolanja, seminarjev in konsultacij ter drugih ustreznih oblik bodo ustvarjene široke možnosti za državljanke, da si pridobijo tudi najvišje stopnje strokovne izobrazbe, ne da bi morali prekiniti delovno razmerje. Uspehi, ki so bili doseženi pri organiziranju izrednega študija na visokošolskih ustanovah, kažejo, da je mogoče organizirati na vseh fakultetah izredni študij, ki naj postane ena od rednih oblik dela. Zato pa je treba ustvarjati tak režim šolanja, ki bo dal spodbudo za nadaljnje strokovno izobraževanje.

Vse ustanove za strokovno izobraževanje, med katere spadajo tudi fakultete, morajo v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami in javnimi službami dvigati in izpopolnjevati strokovnost današnjih kadrov (jih seznanjati z najnovejšimi znanstveno-tehničnimi pridobitvami in njihovo uporabo v praksi, jim dajati posebno znanja za posamezno vrsto in proces dela, jim pomagati pri nadaljevanju šolanja in dr.).

6. Reformirana 8-letna osnovna šola je kvalitativno nova podlaga za vsako nadaljnje strokovno izobraževanje. Zato so potrebna nadaljnja prizadevanja in mate-

rialne naložbe, ki bodo pripomogle k temu, da bodo vsi otroci obiskovali osemletno osnovno šolo in da bodo ustvarjeni pogoji za hitrejšo prilagoditev osnovne šole potrebam našega modernega razvoja. Do popolnega uresničenja osnovnega osemletnega šolanja pa je treba omogočiti učenje določenih poklicev v šolah tudi tisti mladini, ki nima osnovne šole, in ji pri tem zagotoviti potrebno pripravo, da more z uspehom slediti pouku. Odraslim, ki niso končali osemletne šole, pa se želijo redno ali izredno šolati na strokovnih šolah in drugih ustanovah za strokovno izobraževanje, je treba omogočiti vpis, če pokažejo, da imajo izobrazbo in sposobnost, da morejo uspešno slediti pouku.

II.

Sistem strokovnega izobraževanja

1. V skladu z gornjimi osnovnimi načeli je treba graditi in razvijati sistem strokovnega izobraževanja, ki ga tvorijo na današnji stopnji družbenega razvoja:

- strokovne šole, organizirane za več stopenj strokovnega izobraževanja (šolski centri) ali za posamezno določeno stopnjo;

- centri za strokovno izobraževanje delavcev;

- druge oblike strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja, ki jih organizirajo gospodarske organizacije, zavodi in javne službe, delavske in ljudske univerze, Jugoslovanska ljudska armada, Ljudska mladina, Ljudska tehnika ter druge družbene in strokovne organizacije in ustanove;

- organizirano pripravlanje strokovnih kadrov z neposrednim delom v proizvodnji;

- visokošolski zavodi (fakultete, visoke šole, umetniške akademije, višje šole).

Prav tako spada v sistem strokovnega izobraževanja sistematično in organizirano strokovno izobraževalno delo, ki ga opravljajo radio, televizija, tisk, založništvo in druge ustrezne institucije.

2. Razvijanje sistema strokovnega izobraževanja zahteva v prihodnje modernejšo organizacijo strokovnih šol. Namesto dosedanjih šol kot ustanov za vzgojo strokovnih kadrov za posamezno stopnjo strokovne izobrazbe je treba, kjerkoli je to mogoče, ustanovljati šolske centre, na katerih se bodo vzgajali kadri za več stopenj strokovne izobrazbe za določeno gospodarsko dejavnost oziroma javno službo. S tem, da se učna vsebina prilagodi za strokovno izobraževanje dveh ali več stopenj ter da se uvedejo dopolnilni predmetniki in učni načrti v šolskih centrih, bo mogoče najuspešnejše uresničiti funkcionalno enotnost med vsemi stopnjami strokovne izobrazbe. Poleg tega omogočajo šolski centri gospodarske uporabe opreme, delavnic, laboratorijev in učiteljskega kadra. Šolski centri morajo postati najštevnejše ustanove za strokovno izobraževanje, s skupnimi učnimi kadri, skupno opremo in skupnimi materialnimi sredstvi.

Če posamezne politične teritorialne enote, gospodarske organizacije oziroma javne službe ne morejo ustanoviti šolskega centra, lahko ustanovljajo strokovne šole, na katerih se vzgajajo kadri samo za eno stopnjo strokovne izobrazbe.

3. Organizirano izobraževanje strokovnih kadrov nalaga gospo-

darskim organizacijam, posebno tistim, ki ne morejo ustanoviti šolskega centra ali strokovne šole, da ustanovljajo centre za strokovno izobraževanje delavcev. Centri za strokovno izobraževanje delavcev organizirano uvajajo nove delavce v proizvodnjo, vzgajajo izmed že zaposlenih priučne, kvalificirane in visokokvalificirane delavce ter razvijajo druge dejavnosti za njihovo strokovno usposobitev, izpopolnitev in prekvalifikacijo. Centri morajo biti tudi organizatorji vključevanja učencev in studentov v proizvodno delo pri gospodarskih organizacijah med njihovim šolanjem ter organizatorji strokovnega in praktičnega izobraževanja vajencev in tistih, ki se usposabljaajo za stroko z neposrednim delom v proizvodnji.

4. Delavske in ljudske univerze lahko dokaj pripomorejo k širšemu izobraževanju strokovnih kadrov. Poleg svoje aktivnosti za splošno kulturno in družbeno-ekonomsko izobrazbo delovnih ljudi delujejo tudi za strokovno izobrazbo in izpopolnitev kadrov, ki so vključeni v proizvodnjo. Posamezne delavske univerze so lahko v instruktivno in organizacijsko pomoč gospodarskim organizacijam pri njihovem strokovnem izobraževalnem delu; ljudskim univerzam pa gre zelo pomembno mesto pri dvigavanju strokovnosti kmetijskih proizvajalcev.

K rešitvi problema izobraževanja kadrov mora v prihodnje še več prispevati tudi izobraževanje strokovnih kadrov v Jugoslovanski ljudski armadi, na akcijah Ljudske mladine, v organizacijah Ljudske tehnike, v sindikalnih organizacijah, drugih družbenih in strokovnih organizacijah ter v društvih.

5. Usposabljanje strokovnih kadrov, organizirano z neposrednim delom pri gospodarskih organizacijah oziroma javnih zavodih, bo pomenilo še naprej pomembno vir strokovnih kadrov. Zato potrebuje tudi ta način izobraževanja več organizacije in sistema. To je mogoče doseči med drugim z razmestitvijo kadrov na tista delovna mesta, ki bodo prilegla k njihovi usposobitvi za delo bodočega poklica in z organizirano pomočjo pri obvladovanju teoretičnih in dopolnilnih strokovno-praktičnih znanj.

Kadar tako narekujejo družbene koristi, je lahko s posebnim predpisom določeno, da je treba imeti za opravljanje dejavnosti v posameznih poklicih poleg izobrazbe, pridobljene v ustanovah ali z neposrednim delom v proizvodnji, tudi druge predpisane pogoje.

Tistim, ki so se z neposrednim delom v proizvodnji ali kako drugače usposobili za opravljanje ustreznega dela, je treba omogočiti pridobitev posameznih splošno priznanih stopenj strokovne izobrazbe s tem, da opravijo ustrezne izpite v ustanovah, v katerih se vzgajajo taki strokovni kadri.

6. Naloga visokošolskih zavodov je, da v skladu s potrebami družbene skupnosti izobražujejo strokovnjake z najvišjo stopnjo strokovne izobrazbe različnih profilov za razne panoge družbenih dejavnosti. Zato je treba organizirati na fakultetah in visokih šolah pouk v več zaokroženih stopnjah. Pouk teh stopenj mora biti prilagojen potrebam posameznih panog gospodarstva in druž-

benih služb in temeljiti na učno-vzgojnih načelih. Na fakultetah morajo biti praviloma tri stopnje pouka. Na prvi stopnji se šolajo strokovnjaki višje stopnje izobrazbe, na drugi strokovnjaki visoke stopnje izobrazbe, ki so jih doslej vzgajale fakultete, na tretji pa specialisti, visokošolski učitelji in kadri za znanstveno delo. Vse stopnje pouka morajo biti v takem medsebojnem razmerju, da dajejo ob predpisanih pogojih možnost nadaljevanja univerzitetnega študija.

III.

Vrste in viri strokovnih kadrov

I. S sistemom strokovnega izobraževanja je treba zagotoviti raznovrstne strokovne kadre, ki bodo zmožni, da v skladu s sedanjimi in perspektivnimi potrebami gospodarstva in javnih služb pripomorejo k njihovem nadaljnjemu napredku. Pri tem je treba upoštevati, da so za današnjo raven našega gospodarskega razvoja značilni raznovrstni tipi proizvodnje, od moderno organizirane proizvodnje, v kateri se pojavljajo avtomatizirani postopki, pa do storitvene obrti. Različni tipi proizvodnje pa zahtevajo različne strokovne kadre in je zato nujno potrebno, da pride to do izraza v njihovem usposabljanju. Zato naj gospodarske organizacije in javne službe, politične teritorialne enote in drugi prizadeti činitelji ustanavljajo ustanove za strokovno izobraževanje, v katerih bodo po svojih potrebah organizirale pripravo strokovnih kadrov. Da se ohrani nepretrgana zveza med današnjim in bodočim sistemom strokovnega izobraževanja, je treba, izhajajoč od današnje stopnje razvoja gospodarstva in javnih služb v naši državi in od sedanje strokovne razvrstitve kadrov, omogočiti, da se v ustanovah za strokovno izobraževanje v skladu s potrebami posameznih gospodarskih dejavnosti in javnih služb vzgajajo kadri naslednjih splošno priznanih stopenj strokovne izobrazbe:

- priučeni (specializirani) delavci in njim ustrezajoči strokovni kadri;
 - kvalificirani delavci, tehniki in njim ustrezajoči strokovni kadri za javne službe;
 - visokokvalificirani delavci, višji tehniki in njim ustrezajoči strokovni kadri za javne službe in inženirji in njim ustrezajoči strokovni kadri za gospodarstvo in javne službe.
- Te stopnje strokovne izobrazbe je treba razumeti samo kot začetne rešitve. Nadaljnji razvoj gospodarstva in javnih služb ter uresničenje smernic te resolucije odpirata možnost, da se stopnje strokovne izobrazbe spremenijo in prilagodijo potrebam. Pristojni organi naj v sodelovanju z gospodarstvom in javnimi službami spremljajo in proučujejo ta problem ter predlagajo ustrezne rešitve.

2. Izkušnje iz dosedanjega usposabljanja strokovnih kadrov in spoznane potrebe po strokovnih kadrih narekujejo, da se prizadevanja družbene skupnosti in delo ustanov za strokovno izobraževanje usmerijo v vzgojo kadrov:

- iz vrst mladine. Strokovno izobraževanje mladine je posebna naloga družbene skupnosti, ker je v mladinskih vrstah tudi največ tistih, ki imajo osemletno osnovno šolo;

- iz vrst odraslih, ki se vključujejo v gospodarstvo brez prejšnje strokovne izobrazbe. Organizirano usposabljanje teh ljudi je nujno, ker bo tudi v prihodnje prihajalo iz tega vira veliko kadrov;

- iz vrst tistih, ki so že vključeni v proizvodnjo. Razvoj gospodarstva in javnih služb terja, da razvijamo v prihodnje mnogo bolj na široko in organizirano strokovno izpopolnjevanje in prekvalifikacijo današnjih kadrov. Njihove proizvodne izkušnje pomenijo pomembno prednost, ki omogoča, da se v krajšem času in z manjšimi družbenimi naložbami usposobi potreben strokovni kader.

IV.

Izobraževanje strokovnih kadrov

Pri izobraževanju kadrov s splošno priznanimi stopnjami strokovne izobrazbe mora priti do izraza zlasti naslednje:

1. Priučeni (specializirani) delavci za navadnejše poklice se izobražujejo v gospodarskih organizacijah oziroma v centrih za strokovno izobraževanje delavcev, kadri za zahtevnejše poklice pa se lahko izobražujejo tudi v ustreznih strokovnih šolah. Praktično se usposobijo z ukom kot vajenci, z neposrednim delom v proizvodnji ali v posebej organiziranih zavodih.

2. Številni in raznovrstni kadri na ravni kvalificiranih delavcev se bodo morali vsekakor tudi v prihodnje izobraževati v ustreznih zavodih, z ukom kot vajenci ali z neposrednim delom v proizvodnji. Kadar se izobražujejo ti kadri v ustreznih zavodih, morajo vselej prebiti potreben čas neposredno v proizvodnji. Pri važenjskem pouku so potrebni novi elementi, s katerimi se bo ta način izobraževanja strokovnih kadrov čim bolj zboljšal. Sedanje mešane šole za vajence je treba čimprej nadomestiti s šolami, v katerih se bo pridobivalo potrebno strokovno znanje (periodične šole in pod.). Praktično usposabljanje teh kadrov je treba vršiti organizirano v gospodarskih organizacijah, v številu tudi zasebne delavnice, ki imajo potrebne tehnične in kadrovske pogoje.

3. Pri izobraževanju tehnikov in njim ustreznih strokovnih kadrov je treba vsekakor poskrbeti za čim temeljitejšo pripravo za praktično opravljanje dela bodočega poklica. To je mogoče uresničiti med drugim s tem, da se posveti praktični pripravi kandidatov, posebno v proizvodnem delu, večja pozornost.

Za potrebe gospodarstva je treba vzgojiti več tehnikov iz vrst kvalificiranih delavcev kot doslej, ker je to krajša pot, da se zagotovi nova kvaliteta strokovnjakov. Številne potrebe po teh kadrih pa zahtevajo, da se vzgajajo, dokler traja tako stanje, ti kadri tudi iz vrst mladine, ki je končala osemletno osnovno šolo; vendar pa mora biti tedaj v predmetnikih in učnih načrtih več proizvodnega dela.

Tehnike in njim ustrezajoče strokovne kadre za javne službe ter za določene specialnosti v posameznih gospodarskih dejavnostih, pri katerih ni nujna poprejšnja praktična izobrazba in ne delovne izkušnje, je treba še naprej vzgajati iz vrst mladine, ki je končala osemletno osnovno šolo.

Tehniki in njim ustrezajoči strokovni kadri se izobražujejo v ustreznih šolah in zavodih.

4. Izobraževanje visokokvalificiranih delavcev je odvisno od tega, kakšen profil je zahtevan. Vsekakor je treba poskrbeti, da se izobražujejo za delo v industriji ti kadri praviloma v samem proizvodnem procesu. Zato mora biti težišče njihovega izobraževanja v proizvodnji. Ustrezne ustanove za strokovno izobraževanje naj jim pomagajo pri pridobivanju potrebnega teoretičnega in praktičnega strokovnega znanja. Za druge gospodarske dejavnosti se lahko izobražujejo ti kadri v ustreznih šolah in v drugih ustanovah za strokovno izobraževanje.

5. Sodobno organizirana proizvodnja in javne službe zahtevajo višje tehnične in njim ustrezajoče strokovne kadre. Ti kadri dobijo med izobraževanjem poglobljeno in specializirano strokovno znanje ter se seznanijo z modernimi znanstvenimi in tehničnimi pridobitvami ter z njihovo uporabo v proizvodnem procesu. Zato je treba vzgajati višje tehnike predvsem izmed ljudi, ki imajo potrebne proizvodnje in delovne izkušnje in so pokazali, da morejo uspešno slediti pouku. Za izobraževanje tistih, ki nimajo izkušenj v proizvodnji, mora biti v predmetnikih in učnih načrtih več proizvodnega dela.

Višji tehniki oziroma njim ustrezajoči strokovni kadri se izobražujejo na ustreznih šolah ali na prvi stopnji študija na fakultetah in visokih šolah.

6. Za znanstveno raziskovalno delo v gospodarstvu in znanstvenih zavodih, za znanstveno reševanje tehničnih problemov proizvodnje, konstrukcije in projektiranja, za dvig proizvodnega procesa na raven moderne znanosti in tehnike ter za druga dela, za katera je pogoj strokovna izobrazba visoke stopnje, so potrebni ustrezni strokovni kadri (inženirji, ekonomisti, zdravniki, učiteljski in znanstveni kadri in dr.).

Ti kadri se vzgajajo na fakultetah in visokih šolah v okviru študija druge in tretje stopnje. Na tretji stopnji se formirajo kadri za najvišjo strokovno izobrazbo, specialisti in kadri za delo v znanstvenih zavodih.

Tudi pri kadrih, ki se pripravljajo v neverificiranih ustanovah ali z neposrednim delom v proizvodnji, morajo priti gornja stališča do izraza, kjerkoli je to mogoče in opravičeno. Če želijo pridobiti taki strokovno izobrazbo splošno priznanih stopenj, jim morajo ustanove, ki dajejo te stopnje, pomagati pri opravljanju ustreznih izpitov.

V.

Učiteljski (instruktorski) kader

Učiteljski kader je eden temeljnih pogojev za uresničenje vsakega organiziranega strokovnega izobraževalnega dela. Številčno stanje učiteljskega kadra in njegova strokovno-pedagoška raven sta pomenila posebne težave že pri dosedanjem strokovnem izobraževalnem delu. Zato je nujno potrebno, da se začne brez odlašanja širiti omrežje ustanov za izobraževanje novega oziroma za strokovno in pedagoško izpopolnitev sedanjega učiteljskega kadra. Pomen praktične usposobitve pri izobraževanju strokovnih ka-

drov terja, da posvetimo v prihodnje več pozornosti pripravi učiteljskega kadra za praktičen pouk, tako za delo z mladino, kot tudi za delo z odraslimi.

Povezava strokovnega izobraževanja s potrebami gospodarstva in javnih služb bo učinkovitejša, če bo zagotovljena v prihodnje širša pritegnitev strokovnjakov iz gospodarstva oziroma javnih služb k poučevanju. Gospodarske organizacije in javne službe morajo omogočiti vključevanje svojih strokovnjakov v strokovno izobraževalno delo. Za nagrajevanje učiteljskega kadra je treba najti stimulatивnejše materialne rešitve, da se čimveč priznanih strokovnjakov pritegne k poučevanju.

VI.

Vloga gospodarstva in javnih služb

1. Družbeni in gospodarski razvoj terja, da vsi prizadeti činitelji nenehno in organizirano razvijajo in usmerjajo strokovno izobraževanje.

Posebno vlogo pri tem imajo gospodarske organizacije in javne službe, ki naj postanejo glavni družbeni činitelj, ki bo skrbel za pravočasno pripravo kadrov. Vse gospodarske organizacije in javne službe morajo spoznati svoje poslanstvo in bodoče potrebe po strokovnih kadrih in imeti konkretne programe, v katere bodo vključene tudi akcije za izpopolnitev in prekvalifikacijo obstoječih kadrov.

V prihodnje bo potrebno, da ustanovijo gospodarske organizacije, same ali združene, prav tako pa tudi javne službe, veliko več ustanov za strokovno izobraževanje. Kadar so gospodarske organizacije in javne službe ustanovitelji ustanov za strokovno izobraževanje, jim same določajo naloge, profil kadrov, ki naj se v njih vzgaja, dajejo soglasje k predmetniku in učnemu načrtu ter k izvolitvi učiteljskega kadra in skrbijo za to, da imajo te ustanove potrebne materialne in druge pogoje.

Učinkovitejšo izobraževanje strokovnih kadrov zahteva nove odnose in močnejši vpliv gospodarskih organizacij in javnih služb na vse tiste ustanove, v katerih se zanje vzgajajo kadri. Ta novi odnos bi se moral kazati zlasti:

- v razvijanju take fiziognomije in organizacije ustanov za strokovno izobraževanje, ki bosta ustrezali potrebam sodobno organiziranega gospodarstva oziroma javnih služb;
- v pomoči za zboljšanje učno-materialne baze s prenosom osnovnih sredstev in v zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev za čim kvalitetnejše izpolnjevanje nalog strokovnega izobraževanja v celoti;
- v zagotovitvi pogojev za sistematično proizvodno in drugo prakso v svojih obratih oziroma zavodih;
- v sprostivni svojih strokovnjakov za izobraževanje strokovnih kadrov, v podpiranju periodičnega izpopolnjevanja stalnih učiteljev in v omogočanju dostopa do dokumentacije, knjižnic in pod., da bi bilo strokovno izobraževanje v skladu s tem, kar je bilo doseženega v proizvodnji oziroma v javnih službah;
- v odbiranju predstavnikov gospodarskih organizacij in jav-

nih služb v organe, ki vodijo šole in druge ustanove za strokovno izobraževanje, in v spremljanju njihovega dela;

— v organiziranem sprejemanju in sistematičnem spremljanju kadrov, ki jih po končanem izobraževanju zaposlijo, in v predlaganju ukrepov, ki naj pripomorejo k uspešnejšemu delu ustanov, v katerih so se ti usposobili.

Organi delavske samouprave in družbeni organi v javnih službah, zbori proizvajalcev, sindikalne ter druge družbene in strokovne organizacije imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju novih odnosov gospodarstva in javnih služb do strokovnega izobraževanja.

2. K uresničevanju novega odnosa gospodarskih organizacij in javnih služb do izobraževanja strokovnih kadrov prispevajo s svojim delom tudi njihove strokovne službe (kadrovske in dr.). Zato je velikega pomena, da se nemudoma organizirajo te službe tam, kjer jih ni, oziroma še bolj razvijajo tam, kjer so že. Pravilno delovanje teh služb bo omogočilo organom delavske samouprave in družbenim organom v javnih službah, da se sistematično ukvarjajo z izobraževanjem strokovnih kadrov in da se pravočasno lahko prepričajo, ali se njihovi sklepi izvršujejo.

3. Nujno je, da gospodarske zbornice, strokovna združenja in javne službe še bolj aktivno delujejo za nadaljnje izpopolnjevanje strokovnega izobraževanja v celoti in da spodbujajo dejavnost gospodarskih organizacij in javnih zavodov za organizirano in pravočasno izpolnjevanje njihovih nalog na tem področju. Ta dejavnost mora biti usmerjena v čim ožje sodelovanje z ustreznimi organi, v dajanju predlogov za vskladitev strokovnega izobraževalnega dela s sedanji in bodočimi potrebami po kadrih, v obdelavo in stalno spremljanje elementov, ki pripomorejo k bolj organiziranemu strokovnemu izobraževalnemu delu. Zato se morajo gospodarske zbornice, strokovna združenja in javne službe čimprej usposobiti za izpolnjevanje teh nalog.

VII.

Dejavnost državnih in družbenih organov

1. Pri izobraževanju strokovnih kadrov kot enem od osrednjih vprašanj našega dinamičnega gospodarskega in družbenega razvoja imajo ljudski odbori kot organi oblasti in lokalne samouprave še naprej zelo pomembno vlogo. Ljudski odbori se morajo tudi v prihodnje ukvarjati s temi vprašanji, spoznavati in analizirati potrebe po kadrih na svojem območju in vplivati na gospodarske organizacije in javne službe ter jim pomagati, da izpolnjujejo svoje obveznosti na področju izobraževanja kadrov. V skladu s čedalje večjo usmerjenostjo mladine v strokovno izobraževanje morajo ljudski odbori tudi neposredno reševati probleme izobraževanja strokovnih kadrov, širiti omrežje strokovnih šol in večati njihove zmogljivosti. Ljudski odbori morajo posvečati posebno skrb izobraževanju kadrov za tiste gospodarske organizacije in javne zavode, ki ne morejo sami uspešno reševati tega vprašanja. Prav tako morajo posvečati posebno pozornost izobraževanju

kadrov za nove proizvajalne obrate ter kadrov za nadaljnji razvoj javnih in komunalnih služb. V prihodnje bosta posebnega pomena večje zavzemanje in širši vpliv zborov proizvajalcev v izobraževanju strokovnih kadrov. Nujno je, da se odslej problemi izobraževanja strokovnih kadrov obravnavajo v obeh domih predstavniških teles političnih teritorialnih enot.

Za strokovno izobraževanje pristojni organi ljudskih odborov povezujejo skupne interese ustanov za strokovno izobraževanje ter vseh družbenih činiteljev, prizadetih za njihovo delo.

2. Republiški za strokovno izobraževanje pristojni organi obravnavajo splošno stanje in vprašanja, ki so skupnega pomena za razvoj in napredek izobraževanja strokovnih kadrov v ljudski republiki. Ti organi določajo minimalno osnovno vsebino praktičnih in teoretičnih znanj ter druge pogoje, ki jih morajo izpolniti ustanove, ki dajejo splošno priznane stopnje strokovne izobrazbe, ter jih verificirajo. Te zadeve opravljajo republiški organi v sodelovanju z gospodarskimi zbornicami, združenji, matičnimi organi ter z družbenimi in strokovnimi organizacijami in društvi.

3. V splošnih prizadevanjih za rešitev problema strokovnih kadrov imajo pomembno mesto tudi upravni organi, ki so pristojni za posamezne gospodarske dejavnosti oziroma javne službe. Ti organi kot matični organi se morajo v mejah svoje pristojnosti bolj kot doslej ukvarjati s problemi strokovnih kadrov. V sodelovanju z organi, pristojnimi za strokovno izobraževanje, za prosveto in za delo, uravnavajo prizadevanja za izobraževanje strokovnih kadrov s potrebami ustrezne dejavnosti.

Pogoj za uspešno in učinkovito razvijanje tako sistema izobraževanja strokovnih kadrov kot celote, kakor tudi posameznih njegovih oblik, so dolgoročni programi izobraževanja strokovnih kadrov ter stalna evidenca o njihovem številu in strukturi. Ti programi morajo izhajati iz ustreznih načrtov za razvoj gospodarstva oziroma za razvoj posameznih javnih služb in biti njihov sestavni del. Zavodom za gospodarsko planiranje je treba naložiti, da planirajo hkrati s proizvodnjo ter z izgradnjo oziroma razvojem javnih služb tudi potrebe po strokovnih kadrih. Pri tem so potrebni posebni ukrepi, s katerimi bo poskrbljeno za pripravo kadrov, ki se vključujejo v gospodarstvo z nerazvitih območij, kakor tudi ukrepi za pravočasno pripravo kadrov, ki bodo nosilci novih dejavnosti in procesov, ki nastajajo v gospodarstvu in javnih službah.

VIII.

Ustanove za napredek strokovnega izobraževanja

Stalna in pravočasna prilagoditev izobraževanja strokovnih kadrov tendencam družbenega in gospodarskega razvoja zahteva ustanovitev stalne strokovne službe, ki bo spremljala, proučevala in pospeševala strokovno delo. V sodelovanju z zbornicami, strokovnimi združenji, strokovnimi in znanstvenimi društvi ter z ustreznimi ustanovami, ki se ukvarjajo z izobraževanjem strokovnih kadrov, obdeluje ta služba elemente, ki so potrebni za organi-

zirano in učinkovito izobraževanje strokovnih kadrov.

V federaciji in ljudskih republikah opravljajo to zavodi za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj in druge v ta namen organizirane ustanove, ki morajo biti za te naloge predvsem kadrovske usposobljene. Za razvoj ustvarjalnega sodelovanja z vsemi družbenimi činitelji, prizadetimi za izobraževanje strokovnih kadrov, je nujno, da imajo te ustanove organe družbenega upravljanja.

Upravni organi, gospodarske organizacije, zavodi za gospodarsko planiranje, zavodi za statistiko ter znanstveni in drugi zavodi, ki se ukvarjajo z izobraževanjem strokovnih kadrov, morajo podpirati zavode za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj in druge v ta namen organizirane ustanove pri izpolnjevanju njihovih nalog.

V ljudskih republikah in okrajih je treba posvetiti posebno pozornost organiziranju prosvetno-pedagoške službe in službe za izbiro poklica, da bi bili zmožni izpolniti svoje naloge.

IX.

Ustanavljanje in finansiranje ustanov za strokovno izobraževanje

Pri izobraževanju strokovnih kadrov je eden glavnih pogojev prilagoditev zmogljivosti ustanov za strokovno izobraževanje potrebam po kadrih. V ta namen je treba vsem družbenim činiteljem, ki so prizadeti za izobraževanje strokovnih kadrov, omogočiti ustanavljanje ustanov za strokovno izobraževanje, če preskrbijo, kar je potrebno za njihovo delo.

Verificirane ustanove za strokovno izobraževanje odpravljajo njihovi ustanovitelji v sporazumu s pristojnim ljudskim odborom. V tem primeru je treba učencem in drugim, ki obiskujejo tako ustanovo, zagotoviti dovršitev začete izobraževanja.

Čeprav je skupnost v preteklosti dajala precejšnja sredstva za izobraževanje strokovnih kadrov, pa ta sredstva niso bila tolikšna, da bi bila zadoščala za vse potrebe, ker so bile materialne in druge možnosti omejene. Uspešno izobraževanje strokovnih kadrov bo uresničeno, če bodo zagotovljena v prihodnje v te namene večja sredstva. To je potrebno tudi zaradi tega, ker bodo imele na današnji stopnji našega razvoja naložbe v izobraževanje strokovnih kadrov za posledico, da bodo skupne investicije učinkovitejše in rentabilnejše. Zato je nujno, da se način finansiranja ustanov za strokovno izobraževanje prilagodi njihovemu družbenemu položaju in vnim nalogam, katere jim postavlja skupnost. Prav tako je treba z gospodarskimi instrumenti omogočiti gospodarskim organizacijam, da namenijo za izobraževanje strokovnih kadrov več sredstev.

Uspešno in učinkovito izobraževanje strokovnih kadrov zahteva popolno izkoriščanje modernih učnih sredstev v izobraževalnem procesu. Zato je treba posvetiti posebno pozornost opremljenosti ustanov za strokovno izobraževanje, njihovih delavnic, laboratorijev in kabinetov, pri tem pa popolnoma izkoristiti materialno bazo in možnosti, ki jih daje gospodarstvo. Prav tako je nujno potrebno poskrbeti za bolj organizirano iz-

dajanje učnih knjig, priločnikov in druge literature, ki so potrebni za izobraževanje novih in nadaljnje strokovno izpopolnjevanje sedanjih kadrov.

X.

Družbeno upravljanje

Družbeno upravljanje ustanov za strokovno izobraževanje je treba razvijati v skladu s čedalje večjo povezanostjo teh ustanov z družbenimi činitelji, ki so neposredno prizadeti za njihovo delo. V ta namen morajo dobiti organi družbenega upravljanja v teh ustanovah širše pravice. Nujno je, da se posebej zagotovi sodelovanje predstavnikov tistih gospodarskih organizacij in javnih služb, za katere posamezne ustanove vzgajajo strokovne kadre. Tudi sestavo teritorialnih organov, ki so pristojni za strokovno izobraževanje, je treba razširiti s predstavniki gospodarstva, da bodo njihovi ukrepi v skupno korist za gospodarstvo in javne službe na posameznem območju.

Izvajanje načela individualizacije ustanov za strokovno izobraževanje pomeni nadaljnji korak v razvijanju njihovega družbenega značaja, t. j. njihove popolnejše samostojnosti kot družbenih institucij.

Ko Zvezna ljudska skupščina postavlja temeljna načela, na katerih naj sloni izobraževanje strokovnih kadrov, je mnenja, da terja njihovo uresničevanje popolno zavzetost in sodelovanje gospodarskih organizacij, javnih služb, državnih in družbenih organov, družbenih organizacij in vseh drugih prizadetih činiteljev. To sodelovanje se mora razvijati zlasti glede nadaljnjega širjenja ustanov za strokovno izobraževanje ter nenehnega izboljševanja materialnih in kadrovskih razmer, v katerih te delujejo; v to delo je treba uvajati sodobna učno-vzgojna načela, ki bodo delo približala življenju in potrebam skupnosti. Vse ustanove za strokovno izobraževanje imajo enako družbeno vrednost in je potrebna zato enaka pozornost pri njihovem razvijanju in izpopolnjevanju.

Šole in drugi vzgojni in izobraževalni zavodi naj sprejmejo kot podlago za svoje bodoče delo načela te resolucije in naj se s sodelovanjem svojih organov ter kolektivov učiteljev in učencev borijo za njihovo učinkovito uresničevanje.

Zvezna ljudska skupščina je mnenja, da je treba zaradi zamožnosti vprašanj, ki bi jih moral v svojih določbah urediti zvezni splošni zakon o strokovnih in višjih šolah, odložiti ta zakon in spremeniti predpise, ki jo k temu zavezujejo. V prihodnje je treba graditi sistem strokovnega izobraževanja v skladu s stališči te resolucije, spremljati in proučevati rezultate storjenih ukrepov ter na podlagi izkušenj in družbenih potreb predlagati ustrezne zakone. Zvezni izvršni svet bo predlagal spremembe veljavnih predpisov, da se spravijo v sklad s stališči te resolucije.

Zvezna ljudska skupščina

SNS/A/15.

Beograd, 4. junija 1960.

Predsednik

Zvezne ljudske skupščine:
Petar Stambolić, s. r.